

Perseïden 2002 : Een Spaans simultaanavontuur

Hans Betlem ¹

1. Lederkarper 4, 2318 NB Leiden

Eind jaren negentig werden de laatste Perseïdenacties in Varsseveld gehouden. Het waren de gezellige activiteiten met sterrenkids, boodschappen doen in Varsseveld en eindeloze nachtwandelingen en nachtsnacks. Maar veel waarnemingen? Nee. Alleen uitzonderlijke jaren brachten grote voldoening. In jaren als 1993, 1994, 1995, 1996 werden vrijwel alle Perseïdenmaxima gemist. 1998 : Een laatste poging. De lichthinder in Varsseveld was inmiddels enorm toegenomen. "De gemeente Wisch heeft het...." Staat er op de levensgrote borden aan de invalswegen van Varsseveld. Inderdaad, multifunctionele bedrijvenparken, veel lichthinder, het is er allemaal inmiddels. Rust en ruimte, donkere nachten, het moet allemaal plaatsmaken voor randstedelijke allures van kleine dorpsbestuurders. In 2000 werd nog een actie gehouden in Ratum onder de rook van Winterswijk. Hoewel we hier een goed donkere lucht troffen ook dit jaar heilige nachten rond het Perseïdenmaximum en nauwelijks resultaten. In 2001 werd een wanhoopsactie naar België ondernomen om opklaringen te vinden. Veel inspanningen maar ook hier uiteindelijk amper resultaat. Spanje dus.... Land van blauwe luchten, donkere en warme nachten en een goede keuken.... Maar ook Spanje kan tegenvallen.

De voorbereidingen

Direct na de Leonidenactie in 2001 werd begonnen met een oriëntatie. Welk deel van Spanje? Kunnen we terugvallen op Spaanse posten? Wie zet welke activiteit op? Josep Trigo liet ons weten, dat verschillende Spaanse ploegen paraat zouden zijn en hun camerabatterijen in zouden zetten. Dat gaf hoop. Uiteindelijk

waren er in de zomer van 2000 zes camerabatterijen gebouwd dus men beschikte over kwalitatief goede apparatuur. Josep zelf zou zelfs een complete Canon batterij in kunnen zetten. Na lang wikken en wegen werd een huisje gehuurd in Benassal in het achterland van Castellon aan de rand van het imposante natuurgebied El Meastrat. Het huisje werd in mei 2002 verkend en goed bevonden hoewel het uitzicht wat zorgen gaf vanwege een uit de kluiten gewassen boom. Verder was alles aanwezig wat een meteorwaarnemer zich maar kan wensen inclusief telefoonaansluiting.

Zomer 2002 : Apparatuur op weg

Omdat de Leonidenactie 2002 ook in Spanje gepland stond, werd besloten beide activiteiten logistiek te combineren. De Leonidenexpedities vertrekken altijd in Madrid waar we campers huren bij het sympathieke "Autocaravan Expres", maar voor de zomeracties moesten we in Castellon zijn, op een kleine 500 km afstand aan de oostkust. Voor de zomeracties was geen camper nodig maar alleen een transportbusje. Autocaravan Expres verhuurde deze niet maar stelde desondanks hun terrein en loods beschikbaar als uitvalsbasis met tevens het sympathieke aanbod om alle apparatuur tussen Augustus en November op te slaan in afwachting op de Leoniden.

Dat zou uiteindelijk zo'n € 600.-- aan transportkosten besparen.

De 6 kuubs transit kon op de luchthaven van Madrid gehuurd worden zodat alle lichten op groen kwamen te staan voor een bijzondere zomeractie. In de laatste juliweek werd alle apparatuur voor zowel de zomeracties als voor de Leoniden (generatoren, winterkleding) afgeleverd op het depot

van internationaal transporteur Frans Maas in Waddinxveen. Gezien de aantrekkelijke tarieven werden tevens de stalen zuilen waarop de camerabatterijen gemonteerd kunnen worden, meegezonden.

Op 1 augustus leverde Frans Maas alles af in Madrid en op 3 augustus volgde schrijver dezes per vliegtuig, voorzien van een minimale hoeveelheid handbagage (laptop, fototas en zomerkleding).

3 Augustus. Don Quijotte, Las Ketchup en Josep en Helena Trigo

Het ophalen van de bus op de luchthaven was slechts een formaliteit. Op naar Autocaravan Expres, 24 km ten noorden van de luchthaven. Warm zomerweer. De zomerhit van 2002 onvermijdelijk op elk radiostation (we hebben het "liedje" nog eens vertaald op de cursus Spaans toen het nog volslagen onbekend was..) en een hartelijk weerzien met Jorge Miñana van Autocaravan Expres. Met spontaan aangeboden assistentie zat de vracht binnen 10 minuten aan boord. Op het eerste gezicht zag het er allemaal prima uit. Onder hartelijke dankzegging en een tot ziens over drie weken werd de neus van de transit naar het zuidoosten gericht.

Omdat Josep en Helena pas rond tien uur in de avond thuis zouden zijn van hun werk, lag een volledige dag toeren in het mooie Spaanse land voor me. De vermoeidheid van het opstaan om 4 uur, de vliegreis en het laden van de apparatuur was met die gedachte snel vergeten. In Mei hadden Annemarie en ik een deel van La Mancha verkend : De historische route van Don Quijotte en zijn trouwe metgezel Sancho Panza die doldwaze avonturen beleefden in hun strijd voor gerechtigheid. Helaas was het in mei

koud en beestenweer zodat de foto's van de prachtige windmolens van Consuegra en Campo Criptana een sombere indruk maakten. Nu, met 36 graden en een blauwe hemel, zou dat overgedaan moeten kunnen worden.

Hoe anders ziet het fraaie La Mancha er in de zomer uit. In mei groen, nu bruin en stoffig. De schraalheid straalt van dit deel van centraal Spanje af.

Tegen drie uur werden de molens van Consuegra bereikt en werden de foto's overgenomen vanuit nagenoeg dezelfde standpunten als in mei. Waar alles in mei verlaten was en we de camper in de stromende regen parkeerden was nu een tijdelijk restaurant met een gezellig terras. Consuegra is het centrum van een bloeiend gebied waar saffraan verbouwd wordt. In het najaar steken de saffraankrokussen hun koppen boven de bruine grond uit en op een mooie dag in oktober staat alles in bloei. Op die ene dag moet de oogst worden binnengehaald. De stampertjes worden met de hand geplukt en gedroogd. Geen wonder dat het duurste van alle specerijen, saffraan, ongeveer € 10.— per gram moet kosten in de Nederlandse supermarkt.

Vervolgens boodschappen halen voor de eerste dag verblijf in een buurt-super nabij Consuegra en daarna door naar Campo Criptana. Ook hier opnieuw de molens bezocht en gefotografeerd en daarna via de toeristische

Hoog boven Consuegra staan op een heuvel elf windmolens en een kasteel.

route van Don Quijote door in de richting van València.

Tegen de avond werd València bereikt en precies om 22 uur werd het nauwe straatje waar Josep en Helena hun gezellige huis bewonen ingedraaid. De eerste etappe van 18 uur zat erop. Een douche en een koud biertje en volop bijpraten. Plannen voor de Perseïden met nog een week te gaan.

4 en 5 augustus. Benassal. De eerste post wordt ingericht

Op 4 augustus werd naar Benassal gereden. Vanaf Benicassim een dik uur rijden door een schitterend landschap. Het ritje zou uiteindelijk bijna tien maal gemaakt gaan worden de komende weken. Een hartelijk weerzien met de eigenaar van het huisje. Kop koffie in de bar (Spanjaarden eten en drinken eerst samen en komen daarna pas ter zake...). De zoon van de eigenaar blijkt zeer geïnteresseerd te zijn in het sterrenkundige gebeuren. Hij studeert informatica aan de universiteit van Castellon en biedt aan de internetaansluiting bij een Spaanse provider op mijn laptop te zetten zodat er in het huisje tegen lokaal tarief ge-internet kan worden en de mail in Leiden kan worden uitgelezen. Het aanbod wordt in dank aanvaard en

samen laden we de vracht uit. De statieven worden gemonteerd. Gezien de vroege datum worden de camera's in het koele huisje opgeslagen. De in Mei zo verfoeide boom blijkt een heerlijke schaduwboom die je in het hete jaargetijde hard nodig hebt. Verder heeft de tuin een buitendouche. Het uitzicht is schitterend op de heuvels van El Meastrat. Op de top ligt een hermita (klein kluizenaarskerkje) dat 's avonds de laatste zonnestralen opvangt. Na 8 uur 's avonds is er alleen nog het geluid van de krekels en van de schaapsherder die met zijn kudde (met bellen) terugkeert uit de heuvels.

Toch dezelfde vooravond nog terug naar Josep en Helena. De simultaanposten moeten nog gepland worden, het huisje is nog niet bevoorrad en het aanbod van een rijke Spaanse maaltijd is ook beslist die anderhalf uur weer waard. Tegen 8 uur terug in Benicassim.

De "vele" Spaanse posten die mee gaan draaien met de actie blijken dat zelf nog niet te weten... Josep begint deze avond aan een belronde die enkele dagen zou duren maar nauwelijks iets zou opleveren. Ook Spanje kent het fenomeen, dat de meteorenfreaks gemiddeld steeds ouder worden en gezins- werk- of vakantieplichtingen hebben. Tot overmaat van ramp

heeft Josep zelf ook werkverplichtingen tot 22 uur op het planetarium van Castellon, ook op de avonden rond het maximum. Toch moet er minimaal een tweede post ingericht worden. Josep realiseert zich zijn toezeggingen en de paniek slaat toe. Er wordt heftig getelefoneerd, merendeel in het Catalaans. Steeds komt er een andere optie uit de bus maar geen enkele plaats lijkt echt geschikt. Te kleine afstanden tot Benassal, ongunstige richting, te dicht bij de kust (strooilicht) of gewoon geen toezicht. Het lijkt erop, dat we de actie moeten gaan afblazen. Josep stelt voor om dan maar zelf bij de camera's te gaan zitten ondanks dat hij de volgende dag weer aan het werk moet. In principe is natuurlijk een regenwacht voldoende...

Uiteindelijk wordt als simultaanpost l'Alcora gekozen. Het is verre van gunstig. De afstand tot Benassal is slechts 38 km en de post ligt erg dicht onder Castellon zodat er erg veel strooilicht is. Op 5 augustus bekijken we samen de post en ontmoeten Paul en Monika die de zorg voor de camera's op zich zullen nemen. Voor het wisselen van de films zal ik hun vanuit Benassal om de twee dagen opzoeken.

Op 6 augustus in de vroege ochtend wordt de apparatuur langsgebracht en

Josep Trigo en Monika bij de hoge batterij op post l'Alcora.

geïnstalleerd in post l'Alcora. Er wordt meteen een overvloedige Spaanse maaltijd voorgeschoteld en de discussie gaat over de landelijke politiek die het Catalaanse gebied zo achterstelt...

Gezien het strooilicht in de richting van de kust en de obstructie door een berg aan de noordkant wordt er geen lage batterij ingezet in l'Alcora.

Maar... we hebben ook nog een post in Orba nabij Alicante, 175 km naar

het zuiden. Daar houdt Jean Marie Biets vakantie met zijn gezin en... een hoge camerabatterij. Een lage zou daar prima bij kunnen.

Een bezoek aan Jean Marie stond sowieso in de planning, dus batterij nummer 6 kun in het busje blijven.

6 en 7 augustus bleven gereserveerd voor rondtoeren, het doen van boodschappen in de reusachtige Carrefour in Castellon en het inrichten van het huisje en post Benassal. In de middag werden de nodige uurtjes doorgebracht boven de Spaanse cursusboeken onder de schaduwboom.

Orba

Op 8 augustus werd naar Orba gereden. Ook de route naar dit huisje was in mei op verzoek van Jean Marie al verkend. Tegen het middaguur draaide de Europcar transit het parkeerterreintje naar het gehuurde huisje op en werd in hartelijk begroet door Jean Marie, Edith en kids. De hemel was helaas melkig troebel geworden en een flets zonnetje zorgde voor een drukkende warmte. Spanje was zichzelf niet dit seizoen, kopten de plaatselijke kranten. Voor de kust van Orpesa, net even ten noorden van Benicassim joegen haaien de toeristen schrik aan. Enkele dagen later zou in

Jean Marie Biets bij de batterijen van post Orba. De lage batterij staat op een typisch Andalusische opstelling...

Alicante een ETA bom slachtoffers maken.

Desondanks werden de voorbereidingen getroffen om ook in Orba met een lage batterij te gaan werken. De typisch Spaanse tuintafel, die je vrijwel overal aantreft, vormde op zijn kop een typisch Spaanse cameramontering. Films erin en command back programmeren... Routineklusjes.

Een gezellig etentje bij de Plaza de Toro van Ondara, vlak bij Orba, sloot het dagje Orba af.

Bij terugkomst in het huisje van de Bietsen was het al donker. Er bleek hier, zo dicht onder de kust, wel erg veel strooilicht te zijn. Het leek me beter de camerabatterij de volgende dag mee terug te nemen omdat de resultaten waarschijnlijk niet zouden opwegen tegen de moeite van nog een retourtje Orba om hem weer op te halen.

Na een welverdiende nachtrust en een goed ontbijt werd de volgende ochtend rond 11 uur weer koers gezet naar het noorden. Shoppen in Castellon en even langs gaan bij Josep.

10 t/m 13 augustus : Actie !

Het weer besloot mee te werken. De nachten 10/11, 11/12 en 12/13 waren glashelder in Benassal.

Er kon probleemloos 40 minuten belicht worden onder de inktzwarte en met sterren bezaaide hemel. In de vroege avond schitterden Venus en Mars en laag in het zuiden lag de Schorpioen op de berghelling. De krekels zongen dat het een lieve lust was.

Tijdens deze drie nachten kon er volop worden genoten. De camera's draaiden als een zonnetje op de automatische piloot en voor het eerst sinds jaren kon ik me weer eens concentreren op puur visueel waarnemen.

10/11 augustus. 4,70 uur effectief. Er werden 109 meteoren waargenomen, het overgrote deel Perseïden. Echt heldere exemplaren ontbraken deze nacht maar de sfeer van de donkere hemel, de krekels en de nachtelijke uil die zijn boe-hoe geroep al van verre aankondigde, maakten dat ruim-

De camerabatterijen van post Benassal. De Europcar huurbus staat verscholen in de hazelnoot boomgaard.

schoots goed. Geen vocht en een aangename temperatuur (18 graden) maakten deze nacht tot een waar genoegen. Een -2 Perseïde bij de Poolster om 2h48m UT was wat meteoren betreft het hoogtepunt van de nacht.

Er kon tot 3h30m UT worden waargenomen; aanzienlijk langer dan in onze streken en ook dat is een voordeel van het waarnemen op lagere breedte. Om 20h UT is het al goed donker en dus hebben we nachten van 7,5 uur beschikbaar. Fraai zijn in de vroege ochtend Orion en de Tweelingen al weer uitstekend te zien tegen een donkere nachthemel.

De volgende dag weinig activiteiten. Het huisje is bevoorradet voor 4 dagen en dus hoeft er alleen even naar Benassal te worden gereden voor wat noodzakelijkheden.

De nacht 11/12 augustus verloopt in het begin van de nacht volstrekt anders. Associaties met Bussloo doemen op, wanneer -volstrekt volgens Spaanse gewoonte- niet alleen de uitgenodigde eigenaar met zijn zoon maar de hele familie, naar het schijnt half Benassal, zich bij het huisje voegt. Gelukkig had Josep me voorzien van de nodige exemplaren van "Ciel y Terra" van het planetarium in Castellon zodat het niet al te moeilijk

is de sterrenbeelden met hun Spaanse namen aan te wijzen. Ook de kleinere kinderen luisteren aandachtig en geconcentreerd: dat is in Nederland wel anders. Op het hoogtepunt van "Volkssterrenwacht Benassal" zijn er een kleine twintig personen op het terrein. Allemaal moeten ze natuurlijk ook het TV beeld van de all-sky video in het huisje zien. Gelukkig doen all-sky video en camera's ongestoord hun werk en trekken zij zich niets aan van de bezoekers. De voorraad wijn is voldoende om er een gezellige Spaanse happening van te maken en het aantal meteoren aan de donkere hemel is voldoende om eenieder aandacht vast te houden.

Omstreeks 23h15m UT vertrekken de bezoekers en keert de rust weer. Even later neemt de uil het akoestische heft weer in handen. Afgezien van een korte eetpauze voor een rijk palet aan Spaanse kazen wordt er nu continue waargenomen tot 3h30m UT. In 4,23 uur effectief worden 158 meteoren waargenomen. De uurfrequenties lijken niet indrukwekkend, waarschijnlijk veroorzaakt door het effect, dat we de laatste jaren verwennd zijn geraakt en alleen nog maar stormen met ZHR's boven de 1000 wensen te zien. Ook deze nacht geen vuurbollen.

Een aantal -1'en, tweemaal -2 en eenmaal -3. Al met al op het eerste gezicht beslist geen rijke fotografische nacht. Om 4h UT onder de wol.

Het huisje is met zijn dikke muren (ruim een halve meter) heerlijk koel en de luiken verduisteren de slaapkamer volledig zodat er goed geslapen kan worden.

Overdag een bezoekje gebracht aan l'Alcora. Dat is leuk. Paul en Monika spreken geen woord Engels. Het geeft voldoening als het lukt om in het Spaans telefonisch een afspraak te maken om de films te wisselen. Ook hier een plek waar je je meteen welkom voelt. Monika heeft de drankjes al koud staan.

Tegen 6 uur weer terug in Benassal. Tijd om even naar een kookprogramma op de Spaanse TV te kijken. Levert leuke ideeën op. Ook ontstaat het idee om na afloop van de actie een grootse barbecue te organiseren voor alle betrokkenen. Wie wil kan in Benassal blijven slapen. Het huisje biedt plaats aan zes personen.

12/13 augustus. Deze nacht moet dan de buit worden binnengehaald.

Om 20h UT lig ik buiten en geniet van de schitterende avond. Telefonisch overleg met Josep Trigo. Hij zit tot minimaal 22h op het planetarium en bij helder weer wellicht nog langer als er veel bezoekers zijn. De Perseïden hebben royaal de plaatselijke en landelijke kranten gehaald. Josep realiseert zich zijn netelige positie. Er dreigt geen regen dus zal hij eerst de camera's in l'Alcora in bedrijf stellen, terugkeren naar het planetarium en na afloop van het werk weer naar l'Alcora gaan. Tussentijds even naar huis voor de warme avondmaaltijd, die Spanjaarden meestal pas om 22uur aanvagen. Even na middernacht meldt Josep dat alles onder controle is.

Deze nacht kan ik in Benassal wederom onder een schitterende hemel genieten van de Perseïden. In 5,95 uur effectief worden 248 meteoren waargenomen. Afgezien van tweemaal -4 geen opzienbarende gebeurtenissen. Rond 0h15m UT bel ik maar eens met Casper. Eens kijken waar zie zit en

hoe het gaat. Blijkt Biddinghuizen te zijn en zowaar... ook in Nederland wordt waargenomen. Ook hier lichte teleurstelling over de aantallen. Zal wel het "storm gewennings effect" zijn. Enige hilariteit als we simultaan een +3 Perseïde in het grote beginnersvierkant waarnemen en dat telefonisch aan elkaar melden...

Om 3h30m sluiten de camera's voor de derde opeenvolgende succesnacht. Hoewel er meer nachten ingepland stonden, kon het nu al niet meer stuk.

Als alles is opgeruimd en nog wat Spaanse hapjes zijn verorberd, werp ik om 4h30m UT nog even een blik op de snel lichter wordende hemel. Orion staat nu hoog. Gordelsterren zeven maal verlengen eindigt vlak op de bergtoppen. Het is letterlijk erop of eronder. De prismakijker komt erbij en daar is tie dan.... Vlak naast de Hermita de San Roc pinkelt Sirius. Even later zie ik hem ook met het blote oog. Daarna een welverdiende nachtrust...

Ook de nacht 13/14 augustus zou weer in het teken van de waarnemingen moeten staan, maar een broeierige onweerslucht overdag duidt erop, dat het wel eens heel anders zou kunnen gaan lopen.

De avond lijkt wel vroeger te vallen. De sterren zijn zwakker en de maan is roder. De grensmagnitude is niet daverend. Josep meldt, dat l'Alcora dicht zit en dat er onweer dreigt. Toch nog waarnemingen in Benassal. Tussen 23h en 0h UT spreek ik de gegevens van 19 meteoren in. De camera's blijven verder dicht.

De laatste week

Na 14 augustus kregen we al snel te maken met een heel ander weerbeeld. Overdag erg warm met in de loop van de middag pittige onweersbuien. Verdere waarnemingsnachten werden afgeblazen.

Enkele dagen later Belgisch bezoek. Jean Marie en gezin op doortocht naar België zouden een nachtje in Benassal blijven. Een goede gelegenheid om de BBC bij het huisje uit te proberen. Een donkere en doodstille avond, een

enorme tegenstelling tot de rumoeriger locatie in Orba.

Na een goede nachtrust zet ik de Belgische vrienden af bij de weg naar Albocasser van waaruit ze de snelweg naar Barcelona kunnen bereiken. Zelf zet ik koers naar l'Alcora om de apparatuur op te halen en ontmoet naar Josep Trigo en de immer spraakzame Monika. De BBC uitnodiging wordt in dank aanvaard. Of ook wat vrienden mee kunnen komen.... Dat is in Spanje vanzelfsprekend. Ruim inkopen dus.

Josep nodigt me uit om het planetarium te bekijken. Schitterend wit gebouw aan het strand waar de mensen bij wijze van spreken in badpak binnen kunnen lopen. Kindervoorstelling over het zonnestelsel, zon en maan. De show is keurig verzorgd en zit technisch goed in elkaar.

Na afloop bedank ik Josep en draai de bus met de camerabatterijen voorzichtig van het nauwe parkeerterrein af richting Carrefour. Er moet stevig bevoorraad worden. Royaal voorzien van BBC materiaal weer terug richting Benassal. Maak me een beetje zorgen want er is geen koelbox aan boord, er zit een lading vlees in de wagen waar half Spanje kan van BBC'en en de rit in de drukkende warmte duurt toch een kleine anderhalf uur...

Na aankomst in Benassal de koelkast volgestouwd en verder de dag uitblazen. Geen waarnemingen meer. In de avond weer onweer en overstromingen in het gebied rond Barcelona en op Majorca.

De laatste dagen veel rondgetourd in de schitterende omgeving van El Meastrat. Steile rotswanden, veel grotten en onderaardse spelonken in de kalkachtige bodem. Schitterende plaatsjes als Arres del Maestrat en Morella zitten tegen de bergen aangeplakt. Morella heeft nog een volledige intacte stadsmuur rondom inclusief zeven toegangspoorten. Tijdens het rondstruinen in dit stadje klonken kerkklokken en muziek. 15 augustus... Maria Hemelvaart. In processie werd Maria het hele dorp doorgedragen.

Ook het nabijgelegen Mirambel is een bezoek meer dan waard. Het centrum is geheel teruggebracht in originele 12^e eeuwse staat. Zelfs reclameborden en vriezers voor ijsjes buiten de deur zijn niet toegestaan. Piepkleine bordjes naast de deuren vertellen wat voor soort winkel er zit. In Mirambel waan je je echt terug in de tijd.... Vanzelfsprekend blijven auto's buiten de stadspoort.

Even buiten Mirambel cirkelden statig een zestigtal gieren in de zinderende hitte op zoek naar prooi...

De slotbarbecue werd een doorslaand succes, vooral te danken aan de heren die door de dames ingeschakeld werden om het vuur gaande te houden. De voorraden werden schoon weggevoerd en het werd laat en gezellig. Josep en Helena bleven overnachten in nog lang werd nagepraat bij een glaasje wijn in de donkere, warme en sterrenloze tuin met begeleidend geluid van krekels, totdat ver na middernacht de eerste regendruppels van het naderend onweer weer vielen.

De volgende dag vroeg op. Helena moest om 10 uur op haar werk in Castellon zijn.

De laatste dagen stonden in het teken van het beklimmen van de lokale berg en het bekijken van de hermita van dichtbij en een dagje strand in Peniscola. Deze plaats werd al eerder bezocht en je kunt er fraai keramiek kopen. Ook de weg naar Benicassim kent vele plekken waar het goed geld spenderen is. In de middag werd alle apparatuur ingepakt voor de Leonidenactie. Josep had gezorgd voor een aantal grote computerdozen voor het inpakken van alle aangeschafte keramiek. Dat zou allemaal in Madrid achterblijven tot na de Leoniden...

En dan is het al weer 19 augustus. Aan de weg staat een grote agaveplant met veel uitgezaaide jonkies. Al in mei raakte ik onder de indruk van deze joekels en had ik een stekje meegenomen. Nu maar grootser aanpakken. Een tiental jonge plantjes wordt uitgestoken en zorgvuldig ingepakt. Dan wordt de bus weer beladen

De gezellige barbecue als slot van een geslaagde Perseïdenactie.

en wordt het huisje verlaten. De telefoonrekening betaald. Laatste koffie in Bar Coppes. Bij deze vriendelijke mensen in deze omgeving met uitstekende sterrenkundige mogelijkheden kom ik zeker terug!

Een fraaie avond als ik voor de laatste maal terugrijdt naar Benicassim. Helena heeft gastronomisch weer uitgepakt. We praten laat na en maken nieuwe plannen.

En dan de volgende dag de terugrit naar Madrid. Ondanks het warme weer is het afleggen van deze afstand toch een genoegen. De grote Osborne stieren herinneren je er steeds aan, dat je nog in Spanje bent...

Tegen het eind van de middag wordt Autocaravan Expres bereikt. Hartelijk welkom. De camerabatterijen worden achter slot en koel opgeslagen. De grote dozen met keramiek komen erbij. Tot in november...

Terug naar de luchthaven. Busje inleveren. 3000 km. Nog een nachtje hotel in Madrid en dan de vroege ochtendvlucht. Terug in het druilerige Nederland.

En de volgende Perseïdenactie....
¡Hasta la proxima!

Tot slot

In het najaar werden alle films ontwikkeld en de gefotografeerde meteo-

ren geïnventariseerd. De reductie zal nog even op zicht laten wachten, omdat er nog stug gerekend wordt aan de Leoniden van 2001.

Vanuit Benassal zijn 168 meteoren gefotografeerd. Hoewel er een aantal fraaie opnamen bij zit, ontbreken de echt spectaculaire klappers. Maar die waren ook niet gezien.

De resultaten vanuit l'Alcora zijn wat minder. Hier werden 38 meteoren vastgelegd. Het ontbreken van de lage batterij (altijd goed voor de helft van het aantal treffers) en de aanzienlijk mindere hemelcondities zijn hieraan debet.

De simultaanopnamen zijn nog niet geïnventariseerd.